EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

<Commission>

PILIEČIŲ LAISVIŲ, TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ KOMITETAS

2004 m. liepos 6 d., Briuselis
LIBE/6/22575
Rev4

KANDIDATO Į KOMISIJOS NARIO, ATSAKINGO UŽ POLITIKOS SRITIS, SUSIJUSIAS SU LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO ERDVE, PAREIGAS, KLAUSYMUI SKIRTAS KLAUSIMYNAS

***(Pastaba: Paprastai** kandidatai į Komisijos nario pareigas turėtų perimti nuorodas dėl Tampere II, kurias šių metų birželio mėnesį EB Komisija pateikė Europos Sąjungos Vadovų Tarybai (COM(2004)401 –SEC(2004)680 ir SEC(2004)693). Tačiau jie turėtų informuoti Europos Parlamentą apie dalykus, kurių neketina perimti arba kuriuos ketina keisti bei nurodyti priežastis.*

Pirmasis laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimo etapas baigėsi praėjusių metų gegužės 1 dieną. Iškyla 1999 m. spalio mėnesio Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadose numatyta nuoseklumo ir įvairių reikalavimų, susijusių su laisve, saugumu ir teisingumu, pusiausvyros atkūrimo problema. Dabar tai tapo įmanoma, ypač pasiekus susitarimą dėl Konstitucijos projekto, dėl kurio nebeliko politinio tikslo neaiškumo ir kuris padės sustiprinti bei supaprastinti konstitucinį pagrindą, kuriuo vadovaujantis galima kurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę ir veikti labiau laikantis a) demokratijos principo, b) pagrindinių teisių ir c) efektyviau.

Labiau laikytis demokratijos pricipo. Deja, šioje srityje, kuri yra labiau labiau negu kitos susijusi su pagrindinėmis piliečių teisėmis ir valstybėms opiomis politikos sritimis, sprendimai vis dar priimami pagal procedūras, kurių metu ne visai laikomasi demokratijos principo ([1]), kuriuo vadovaujasi Sąjunga, jos pačios teigimu. Iš esmės, dėl Konstitucijos teisės aktų leidybos procedūra po dvejų metų bus įprasta procedūra, tačiau akivaizdu, kad jau dabar reikia imtis priemonių remiantis galiojančiomis sutartimis ir prisiimtais bei ne kartą patvirtintais politiniais įsipareigojimais.

[1] Bendro su Parlamentu sprendimo procedūra visada yra išimtinė. Jei numatytos konsultacijos, kartu nepateikiama išsami informacija ir konsultacijoms dažniausiai nustatomas griežtas terminas. Atmetimo atvejai Tarybai neturi jokių padarinių. Su Parlamentu nesitariama dėl tarptautinių susitarimų, jis net neinformuojamas priimant „bendrąsias pozicijas“ tarptautiniu lygmeniu.

Ar, šiuo požiūriu, kandidatas į Komisijos narius, sutaręs su kitais kolegijos nariais, įsipareigoja pasinaudoti visomis galiojančiomis sutartimis pagrįstomis galimybėmis stiprinti demokratinio Sąjungos institucijų atstovavimo principą, ypač:

1. Skatinti Tarybą ne vėliau kaip šių metų lapkričio 5 d. priimti sprendimą, kurį ji jau turėjo priimti šių metų gegužės 1 d., dėl perėjimo prie bendro sprendimo procedūros dėl EB sutarties IV antraštinėje dalyje numatytų priemonių, įskaitant imigracijos sritį (EB sutarties 67 straipsnis ir prie Nicos sutarties pridėta 5 deklaracija)?

2. Pripažinti realią Europos Parlamento teisę skatinti teisės aktų leidybos iniciatyvą, ypač kai numatomas teisės aktas priklauso sričiai, kurioje sprendimai priimami pagal bendro sprendimo procedūrą (Konstitucijos projekto III.234 straipsnis, pakeičiantis EB sutarties 192 straipsnį)?

3. Atkreipti dėmesį, jei Europos Parlamentas nepritaria įprastiems su teisės aktų leidyba susijusiems pasiūlymams arba EB Komisijos pasiūlymams, priimtiems pagal komitologijos procedūrą, nuo šiol keičiant Tarybos sprendimą 468/99 (kaip numatyta Konstitucijos projekto I.35 straipsnio 2 dalyje)?

4. Pasiūlyti Tarybai bent jau nuolat konsultuotis su Europos Parlamentu sudarant bet kokius tarptautinius susitarimus arba priimant bendrąsias pozicijas, susijusias su trečiuoju ramsčiu, turint mintyje, kad šių tekstų net nekontroliuoja šalių parlamentai?

5. Iš dalies keisti reglamentą Nr. 1049: a) siekiant užtikrinti su teisės aktų leidyba susijusių diskusijų Taryboje skaidrumą (kaip numatyta Konstitucijos projekto I.23 straipsnio 5 dalyje, I.45 straipsnio 3 dalyje, I.49 straipsnio 2 dalyje ir II.42 straipsnyje) ir b) siekiant užtikrinti Parlamento galimybę susipažinti su konfidencialia institucijų svarstoma informacija, susijusia su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve ir (arba) ją patikrinti (kaip tai daro šalių parlamentai ir vyriausybės)?

6. Išsamiai informuoti Parlamento komitetą ir nuolat paremti poziciją dėl valstybių narių su teisės aktų leidyba susijusių iniciatyvas arba dėl ES priimtų priemonių įgyvendinimo.

7. Per metines diskusijas dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės nuolat teikti išsamią informaciją Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams apie jos kūrimo problemas, nurodant šalių pozicijas, ir klausimus, dėl kurių jos nesutinka, bei galimus jų sprendimo būdus.

Labiau laikytis pagrindinių teisių. Ypač kai Sąjunga patvirtina priemones, kurios padeda įgyvendinti viešąją tvarką Europoje, pagal kurią, nepriklausomai nuo valstybės narės teisinės tradicijos, kiekvienas Europos pilietis ir asmuo yra lygus prieš įstatymui ir bet kurioje Europos teritorijos vietoje naudojasi aukšto lygio apsauga. Iki Amsterdamo sutarties pagrindinių teisių apsauga buvo Sąjungos politikos sričių labiau išorės problema (ar jų laikomasi, tikrino Europos Teisingumo Tesimo teisėjai), o po šios sutarties ir ypač parengus Konstituciją ji tampa

svarbiausiu teisės aktų leidėjo tikslu ir kriterijumi pertvarkant seną teisės aktų leidybą ir kuriant naują.[2]

Kokių priemonių kandidatas į Komisijos narius ketina imtis siekdamas sustiprinti šį reikalavimą, kuris vienintelis gali padidinti abipusį valstybių narių ir piliečių pasitikėjimą kuriant Europą? Ypač, ar jis įsipareigoja:

8. Pasinaudodamas būsima Europos pagrindinių teisių agentūra puoselėti tikrąją pagrindinių teisių kultūrą ir suteikti išteklius bei priemones, skatinančius nuolatines šalių įstatymų leidėjų ir Europos įstatymų leidėjų, Europos teismų ir valstybių narių konstitucinių teismų diskusijas ir keitimąsi informacija, siekiant pasidalyti geriausia patirtimi ir veiklos pavyzdžiais bei nustatyti pavyzdinius standartus Sąjungos lygmeniu?

9. Vadovaudamasis 13 straipsniu, stiprinti Sąjungos priemones, nukreiptas prieš diskriminaciją ir skirtas mažumų apsaugai bei įdiegti skaidrią pagalbos piliečiams ir dialogo su valstybėmis narėmis sistemą, ypač kai reikia ginti teises, kaip numatyta sutartyse?

10. Plėtoti, jei reikia, ir nustatant Europos kvotas, legalią imigraciją ir užtikrinti imigrantų integraciją, kaip numatoma Konstitucinėje sutartyje (III-168 straipsnio 4 dalis), kuri yra naujas teisinis pagrindas?

11. Tinkamomis iniciatyvomis skatinti geresnę teisingumo kokybę Europoje, tiek civilinėse (išskyrus atvejus, kai peržengiamos vienos šalies ribos), tiek baudžiamosiose bylose, ypač numatant minimalias kaltinamųjų garantijas, kad valstybės narės neturėtų abejonių dėl Europos arešto orderio ir kitų priemonių įvedimo tose srityse, kuriose reikalingas bendras pripažinimas?

12. Skatinti aukštus asmeninio gyvenimo ir asmens duomenų apsaugos standartus visose ES veiklos srityse peržiūrint nuolatinį neproporcingą privačių asmenų asmens duomenų rinkimą (kaip nurodė Europos Parlamentas savo 2004 m. kovo 31 d. rezoliucijoje)?

13. Kuo greičiau pateikti pasiūlymą dėl pamatinio sprendimo, kuriuo nustatomi duomenų apsaugos standartai trečiajam ramsčiui, ir numatyti Europos instituciją – komitetą, sudarytą iš šalių institucijų atstovų (kurie Bendrijos lygmeniu susirenka į grupę, numatytą Direktyvos Nr. 95/46 29 straipsnyje)?

Veikti efektyviau. Dabar net Europos Vadovų Tarybai akivaizdu, kad beveik neįmanoma priimti sprendimus, arba, jei pavyksta sprendimą priimti, įgyvendinti, todėl Sąjungos atsakas dažnai labiau virtualus, negu realus.

[2] Skaidrumo, lygių galimybių, asmeninio gyvenimo apsaugos, pliuralizmo bei kovos su diskriminacija priemonių ir pilietybės stiprinimo skatinimas tampa savarankiškais tikslais, palyginti su tradiciniais vidaus rinkos, žiniasklaidos konkurencijos, duomenų judėjimo skatinimo tikslais.

Akivaizdu, kad priešingai negu tradicinėse Bendrijos politikos srityse, saugumo politikos srityje turi būti stiprinama pačių valstybių narių atsakomybė, nes kiekviena valstybė turi atsižvelgti į kitų reikalavimus. Kokių priemonių kandidatas į Komisijos narius ketina imtis:

14. Siekdamas stiprinti valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą įdiegiant rodiklius ir nustatant bendras efektyvumo normas, kurių turi laikytis valstybių narių administracijos, kad apsaugos lygis (pavyzdžiui, pasienyje) būtų aukštas ir prevencijos, ir kovos su organizuotu nusikalstamumu bei terorizmu požiūriu?

15. Siekdamas kuo greičiau užtikrinti teisinį pagrindą ir efektyvų Europos Parlamento informavimą/dalyvavimą rengiant saugumo tyrimų projektus, kuriems skiriama keli milijonai eurų (PASR-2004)?

16. Plėtojant Europos saugumo planą remiantis šalių saugumo planais, kartu riboti tiesioginį kišimąsi institucijų ir agentūrų lygmeniu (Europolo, Eurojust ir būsimo Europos prokuroro) ir kištis tik kiek, kiek būtina?

17. Kuriant komunikacijos ir keitimosi informacija tinklus saugumo tikslais (pavyzdžiui, Europos pažymos dėl teistumo), ir kartu užtikrinant, kad prireikus bendradarbiauti informacijos tarnyboms, bendradarbiaujama Europos Parlamentui ir šalių parlamentams bei Europos Teisingumo teismo teisėjams vykdant demokratinę kontrolę?

18. Siekiant užtikrinti, kad laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimui netrukdytų ypatinga padėtis kai kuriose valstybėse narėse, kad Šengeno normos (dabar galiojančios 22 valstybėms narėms) būtų bendra Sąjungos taisyklė ir kad, kita vertus, galėtų būti glaudžiau bendradarbiaujama, kai valstybės neleidžia patvirtinti priemonių, padedančių užtikrinanti aukštesnį pagrindinių teisių apsaugos lygį?

19. Siekdamas užtikrinti, kad laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei kurti skirtos biudžeto lėšos, ypač peržiūrint 2007–2013 metų finansinę perspektyvą, numatytos specialiame skyriuje „pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas“, leistų pasiekti būsimoje programoje Tamepre II numatytus politinius tikslus, be to, kad šios lėšos būtų valdomos efektyviai ir skaidriai?